

European Economic and Social Committee

EESRK info

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
tiltas tarp Europos ir organizuotos pilietinės visuomenės
Gruodis 2019 | LT

Vietos požiūris - EESRK tinklalaidė

1 dalis. Teisinės valstybės principas

Your browser does not support the audio element.

Vietos požiūris yra naujas Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) parengtas tinklalaidžių ciklas. Jame nagrinėjamos aktualios temos apie kurias šiuo metu kalba visi, žvelgiant iš pilietinės visuomenės perspektyvos ir įtraukiant vietos suinteresuotųjų subjektų nuomones ir EESRK narių, atstovaujančių jų interesams Briuselyje, vertinimus.

1 dalis. **Teisinės valstybės principas**. Joje galima klausytis Ispanijai atstovaujančio EESRK nario **José Antonio Moreno Díazo** pasakojimo apie EESRK pagrindinių teisių ir teisinės valstybės grupės darbą padedant apsaugoti nuo dažnėjančių išpuolių prieš pagrindines ES vertybes. Išsamiau apie juos pasakoja kiti du tinklalaidės svečiai: Lenkijos „Geremek“ fondo atstovė **Jolanta Kurska** ir „Visegrad Insight“ Varšuvoje vyriausiasis redaktorius **Wojciech Przybylski**. (II)

Kitos kalbos:

[bg](#) [cs](#) [da](#) [de](#) [el](#) [en](#) [es](#) [et](#) [fi](#) [fr](#) [ga](#) [hr](#) [hu](#) [it](#) [lt](#) [lv](#) [mt](#) [nl](#) [pl](#) [pt](#) [ro](#) [sk](#) [sl](#) [sv](#)

Redakcijos skiltis

„Lygybės visuomenė - tai visuomenė, kurioje nėra žodžio „lytis“ ir kurioje kiekvienas gali būti savimi“, - pareiškė JAV žurnalistė ir feministė Gloria Steinem.

Tačiau norėdami tokią visuomenę sukurti, turime dėti dar daugiau pastangų. Nors padaryta pažanga, vyrų ir moterų lygybė tebėra svajonė. EESRK jau daugelį didina visuomenės informuotumą šiuo klausimu ir įtraukia jį į darbotvarkę. Nebenorime girdėti paprastų pareiškimų apie gerus ketinimus spręsti lygybės klausimą. Norime, kad būtų priimti politiniai sprendimai šiam tikslui pasiekti.

Turime panaikinti lyčių stereotipus. Privalome priešintis tam tikrų žiniasklaidos priemonių ir religinių ar kitų grupių skleidžiamiems stereotipams. Mūsų reikalavimas - aktyviai siekti lyčių lygybės visose srityse, nes priešingu atveju reikės dar šimtmečio, kad moterų ir vyrų lygybė taptų realybe.

Švietimas ir informavimas - tai priemonės, turinčios padėti formuoti viešąją nuomonę lyčių lygybės klausimu, daryti jai teigiamą įtaką ir stiprinti reikalavimą, kad kuo daugiau moterų dalyvautų visuomeniniame gyvenime, ekonomikoje, politikoje ir sprendimų priėmimo procesuose.

Jau 1957 m. kovo 25 d. pasirašytoje Romos sutartyje moterų ir vyrų lygybė buvo viena pagrindinių temų, o vienodo užmokesčio už vienodą darbą principas įtvirtintas pirmosiose sutartyse. Praėjus šešiasdešimčiai metų dar nepasiektas net šis kovos už moterų ir vyrų lygybę tikslas.

Be to, darbo rinka vis dar neatspindi lyčių pusiausvyros visuomenėje: moterys sudaro 51 proc. ES gyventojų, tuo tarpu tik 67 proc. jų dirba. Tik 31 proc. visų verslininkų yra

moterys. Jos sudaro tik 39 proc. pasaulio dirbančiųjų ir sukuria tik 37 proc. pasaulinio BVP. Šis lyčių disbalansas stabdo spartesnį ekonomikos augimą, inovacijų plėtrą ir socialinę pažangą.

Tyrimai patvirtina, kad jei ekonomikoje dalyvautų tiek pat moterų kiek dalyvauja vyrų, iki 2025 m. pasaulinis BVP galėtų padidėti 26 proc. Taigi lyčių lygybė nėra tik moralinis ir socialinis klausimas, tai kartu ir ekonominis iššūkis.

Mūsų institucija taip pat atspindi šį disbalansą – tik 30 proc. jos narių yra moterys.

Todėl Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nusprendė savo garbingą 2019 m. pilietinės visuomenės premiją skirti organizacijoms, kurios imasi veiksmų moterų skaičiui ES ekonomikos struktūroje didinti. Premija bus suteikta už iniciatyvas ir novatoriškus projektus, kuriais skatinamos lygios moterų ir vyrų galimybės ir vienodas požiūris į juos visose srityse.

Jau atrinkti penki geriausi projektai. Didžiuojuosi, kad premija teks tiems, kurie kuria geresnį pasaulį. Ir ne tik moterims, bet ir visai mūsų visuomenei.

Tai paskutinis šių metų CESEinfo numeris, todėl norėčiau pasinaudoti proga ir visiems Jums padėkoti už puikų bendradarbiavimą ir palinkėti visiems gražių 2020-ųjų metų.

Isabel Caño Aguilar

Už komunikaciją atsakinga pirmininko pavaduotoja

Įsidėmėtinos datos

2019 m. gruodžio 19 d., Briuselis

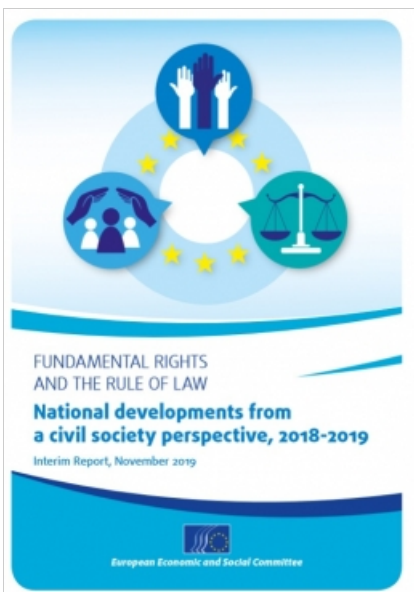
16-asis ES vietos patarėjų grupės dėl ES ir Centrinės Amerikos asociacijos susitarimo posėdis

2020 m. rugsėjo 22–23 d., Briuselis

EESRK plenarinė sesija

Trumpai

[EESRK surengė pirmąją konferenciją, skirtą teisinės valstybės principui](#)

Lapkričio 5 d. Briuselyje vyko EESRK konferencija **Pagrindinės teisės ir teisinė valstybė. ES tendencijos žvelgiant iš pilietinės visuomenės perspektyvos, kuri parodė būtinybę į teisinės valstybės kultūros propagavimą Europoje nedelsiant įtraukti pilietinę visuomenę.**

Kadangi vis daugėja pranešimų apie pagrindinių ES vertybių pažeidimus, konferencijoje buvo pabrėžta būtinybė surengti brandų ir struktūruotą valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės dialogą siekiant pakeisti blogėjančią ES padėtį teisinės valstybės srityje.

Konferencijoje buvo remiamasi neseniai paskelbtu EESRK [pranešimu](#) dėl teisinės valstybės padėties Europoje. Jį po pirminių grupės vizitų valstybėse narėse 2018 m. ir 2019 m. parengė EESRK pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principų grupė siekdama nustatyti bendrąsias su šia pagrindine ES vertybe susijusias tendencijas ir konkrečias kiekvienai šaliai būdingas aplinkybes. Ateinančiais metais Pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principų grupė planuoja apžvelgti visas ES valstybes nares. (II)

[Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas turi naują logotipą](#)

Naujajame logotipe pavaizduotos trys vijos, simbolizuojančios kompromiso tarp Komiteto trijų grupių dviasią, nes tai svarbiausia EESRK darbe.

Dabartinis logotipas nesikeitė ištisus 21 metus. Naujasis logotipas atitinka kitų ES institucijų logotipus ir skirtas Komiteto vaizdinei tapatybei stiprinti ne tik Briuselio institucijose, bet ir valstybėse narėse.

Naujasis logotipas bus pradėtas naudoti ant įvairios vaizdinės medžiagos per ateinančius dešimt mėnesių, o nuolat – nuo 2020 m. spalio mėn., kai prasidės nauja EESRK kadencija. (ks)

Šventiniai sveikinimai

norėtume padėkoti Jums už domėjimąsi 2019 m.: esame nepaprastai dėkingi už kiekvieną patiktuką, pasidalytą ar persiūtą žinutę ir už kiekvieną paskatinimą!

Linksmų Kalėdų ir laimingų 2020-ųjų metų visiems!

EESRK info redakcinė grupė

EESRK info redakcinė grupė

EESRK naujienos

[Europos Parlamentas uždegė žalia šviesa naujai Europos Komisijai. Ji savo darbą pradeda 2019 m. gruodžio 1 d.](#)

EESRK pirmininko Lucos Jahier pranešimas

Žalia šviesa #vonderleyen komandai: siekime tvarios Europos jos piliečių labui!

2019 11 27

Šiandien Europos Parlamente vykęs balsavimas pradeda naują Europos erą. Esu įsitikinęs, kad naujoji Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen kartu su savo komanda – vykdomaisiais pirmininko pavaduotojais, pirmininko pavaduotojais ir Komisijos nariais – suteiks naują postūmį mūsų žemynui po gegužės mėn. įvykusių Europos Parlamento rinkimų, kurių rezultatai teikia daug vilčių. Piliečiai mums suteikė penkerius metus rytojaus Europai sukurti, todėl neturėtume praleisti tokios galimybės.

Naujosios Komisijos pirmininkės Europos darbotvarkė, kurioje numatytas žaliasis kursas – mūsų naujoji augimo strategija tvariai Europai, lyčių lygybei ir pagrindinėms teisėms užtikrinti, puikiai atspindi Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) prioritetus. Komitetas, būdamas Europos pilietinės visuomenės namais, tvirtai tiki, kad atėjo laikas ES pasinaudoti proga ir įgyvendinti plataus užmojo tvarumo strategiją. Tam turėsime keisti savo mąstyseną.

Spalio mėn. vykusioje plenarinėje sesijoje EESRK pristatė savo indėlį į ateinančių penkerių metų Europos Komisijos darbo programą ir pažymėjo, kad ES turi savo dėmesį sutelkti į klimato kaitą, skaitmeninimą, teisinę valstybę ir globalizaciją ir taikyti naują valdymo sistemą, pagal kurią aktyviau dalyvautų pilietinės visuomenės organizacijos.

EESRK rekomenduoja Europos Komisijai atsižvelgiant į šį ramstį sudaryti savo būsimo darbo planą 2020 m. ir vėliau. Be to, Komitetas ragina parengti visa apimančią ES tvarumo strategiją iki 2050 m., kad būtų įgyvendinta JT darbotvarkė iki 2030 m. ir jos 17 darnaus vystymosi tikslai (DVT), kuriuos Europos Sąjunga įsipareigojo pasiekti iki 2030 m.

Turime vienu metu veikti visais lygmenimis ir imtis dinamiškų veiksmų neatidėliotinoms aplinkos, ekonomikos ir socialinėms problemoms spręsti. Svarbiausia – įgyvendinti socialinių teisių ramstį siekiant sąžiningos ir teisingos pertvarkos. Komitetas taip pat pabrėžia, kad ES politikai apibrėžti ir įgyvendinti būtina nauja ES valdymo struktūra ir naujos taisyklės bei priemonės. Siekiant skatinti didesnę demokratinę atskaitomybę, visų pirma reikėtų sustiprinti Europos Parlamento vaidmenį.

Tvarumui visais jo aspektais pasiekti reikia nemažų pastangų ir visų dalyvaujančių subjektų įsipareigojimo. Todėl siekiant teisingos ir veiksmingos pertvarkos labai svarbi yra atvira demokratinė diskusija, paremta struktūruotu pilietinės visuomenės dalyvavimu.

Atkreipėme dėmesį ir į U. von der Leyen sprendimą surengiant Konferenciją dėl Europos ateities suteikti naują postūmį Europos demokratijai. Šią konferenciją reikėtų organizuoti visapusiškai įtraukiant EESRK, kaip arčiausiai piliečių esančią instituciją, kuri geriausiai įkūnija dalyvaujamąją demokratiją. Baigdamas norėčiau pridurti, kad džiaugiuosi kultūros, kaip praeitį su ateitimi jungiančio tilto, pripažinimu. Ji dabar yra įtraukta į naujai pavadintą Komisijos narės Marijos Gabriel pareigas.

Labiau nei kada nors anksčiau esame įsipareigoję remti Sąjungą, kuri siekia daugiau.

Naujosios pirmininkės žodžiais tariant, imkimės darbo KARTU!

„„Brexit’as“ - tik etapas, o ne galutinis tikslas“

Spalio 30 d. EESRK plenariniame posėdyje vyko diskusija su Europos Sąjungos vyriausioju derybininku dėl „Brexit’o“ Micheliu Barnier. Diskusijos metu M. Barnier ragino ES ir JK glaudžiai bendradarbiauti po „Brexit’o“ atsižvelgiant į tai, kad pirmenybę reikėtų teikti taikai Airijoje ir kad „bendrosios rinkos vientisumas nėra derybų klausimas“.

Michel Barnier EESRK nariams išdėstė savo nuomonę dėl „Brexit’o“ derybų padėties ir primygtinai pabrėžė, kad Europos Komisija yra pasiryžusi susitarti dėl tvarkingo „Brexit’o“, nes grėsmė, kad „Brexit’as“ įvyks neratifikavus susitarimo, niekur nedingo. Be to, jis pabrėžė, kad „Brexit’as“ yra tik etapas, o ne galutinis tikslas ir kad šiuo metu svarbiausias iššūkis yra atkurti ES ir JK bendradarbiavimą, pagrįstą dviem ramsčiais: ekonominiais mainais ir bendradarbiavimu saugumo ir gynybos srityje.

EESRK pirmininkas Luca Jahier pradėjo diskusiją pabrėždamas svarbų pilietinės visuomenės atstovų vaidmenį, kurį jie galėtų atlikti po „Brexit’o“. „Itin svarbu, kad per 44 metus puoselėti santykiai su Britanijos pilietinės visuomenės organizacijomis būtų ne tik išsaugoti, bet ir sustiprinti; dar reikia nemažai nuveikti ir sunkiai dirbti, tačiau EESRK visada bus jūsų pusėje“, – nurodė Luca Jahier.

EESRK pilietinės visuomenės apdovanojimas atitenka...

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas iš beveik 180 ikvėpiančių projektų, kurie dalyvavo 2019 m. pilietinės visuomenės apdovanojimo konkurse, skirtame moterų įgalėjimui ir kovai už lyčių lygybę, atrinko penkis finalininkus.

Kandidatai abėcėlės tvarka yra:

- Bulgarijos NAIA asociacijos „Pasakų projektas“, kurio tikslas – sekant klasikines pasakas ikimokyklinio amžiaus vaikams mokyti juos lyčių lygybės;
- Suomijos programinės įrangos ir e. verslo asociacijos (*Ohjelmisto- ja e-business ry*) programa #mimmitkoodaa („Moterų kodas“), kuria kovojama su stereotipu, kad programinę įrangą iš esmės gali kurti tik vyrai;
- Lenkijos moterų streikas, kuris įgalėja vidutinių ir mažųjų įmonių aktyvistes kovoti už pokyčius;
- Belgijos projektas „Brussels Binder“, kuriuo ginamas geresnis atstovavimas moterims Europos politiniuose debatuose;
- Italijos projektas „Moters toponimija“, kuriuo siekiama daugiau vietovių pavadinti įžymių moterų vardais, tokiu būdu viešai pripažįstant jų nuopelnus.

Apdovanojimų ceremonija vyks gruodžio 12 d. Briuselyje, EESRK plenarinės sesijos metu. Jos metu bus paskelbtas galutinis laimėtojų eiliškumas. Pirmos vietos laimėtojas gaus 14 000 EUR, o likę finalistai – po 9 000 EUR.

EESRK tokią 2019 m. pilietinės visuomenės apdovanojimo temą pasirinko todėl, kad norėjo dar kartą pabrėžti tvirtą savo įsipareigojimą Europoje vis dar neužtikrintos lyčių lygybės srityje. Moterys ir toliau uždirba mažiau nei vyrai, susiduria su diskriminacija ir dažnai tampa smurto dėl lyties aukomis. Pagerbdamas projektus, kuriais pasiekta apčiuopiamų rezultatų lyčių lygybės srityje, EESRK tikisi atkreipti dėmesį į pažangą, padarytą siekiant lygiateisiškesnės moterų ir vyrų visuomenės, ir skatinti imtis tolesnių priemonių. (II)

ES teisės ir pilietybė neturėtų būti parduodamos

Pastaraisiais metais, pasibaigus finansų krizei, keletas ES valstybių narių sukūrė investuotojų pilietybės ir leidimo gyventi schemas, kuriomis siekiama pritraukti investicijų ir padidinti jų pajamas. Remiantis EESRK spalio mėn.

plenarinėje sesijoje priimta nuomone, ši praktika kelia didelį pavojų ir turėtų būti uždrausta visose ES valstybėse narėse.

Daug ES valstybių narių sukūrė schemas, kuriomis leidžiama ne ES piliečiams turėti galimybę skubos tvarka gauti ES pilietybę ar leidimą gyventi mainais į dideles investicijas konkrečioje valstybėje narėje, t. y. „auksinius pasus“ arba „auksines vizas“. Savo nuomonėje [Investuotojų pilietybės ir leidimo gyventi schemas Europos Sąjungoje](#) EESRK kelia klausimą dėl šios praktikos ir primygtinai ragina valstybes nares palapsniai panaikinti šias schemas arba pateikti pagrįstą argumentų, kodėl joms nereikėtų to daryti.

EESRK nuomonėje pritariama [Europos Parlamento tyrimų tarnybos](#) neseniai parengtam pranešimui, kuriame taip pat raginama kuo greičiau atsisakyti visų investuotojams skirtų schemų. Be to, [Europos Komisijos parengtame pranešime](#) paaiškinama, kad šios schemas kelia su saugumu, pinigų plovimu, mokesčių slėpimu ir ES taisyklių apėjimu susijusį pavojų.

EESRK nuomonės pranešėjas [Jean-Marc Roirant](#) pabrėžė, kad „šios schemas dažnai neatitinka pagrindinių teisių, kuriomis grindžiamas Europos bendradarbiavimas“, ir pažymėjo, kad ES būtina jų atsisakyti: „EESRK yra labai susirūpinęs dėl to, kad ES teisės ir ES pilietybė pateikiamos kaip pardavimui skirti produktai.“ (dgf)

Darnus vystymasis turi būti vienas pagrindinių Europos ateities prioritetų

Darnus vystymasis turi būti Europos ateities pagrindas. Spalio mėn. plenarinėje sesijoje priimtoje rezoliucijoje, kurią parengė Patricia Cíez Miqueleiz, Rudy De Leeuw ir Lutz Ribbe, EESRK pataria Europos Komisijai 2020 m. ir vėlesnio laikotarpio darbo programą struktūruoti atsižvelgiant į šį ramstį. Komitetas ragina parengti visa apimančią ES tvarumo strategiją iki 2050 m., kad būtų įgyvendinta JT darbotvarkė iki 2030 m. ir jos 17 darnaus vystymosi tikslų (DVT), kuriuos Europos Sąjunga įsipareigojo pasiekti iki 2030 m.

„Džiaugiamės galėdami kitus penkerius metus aktyviai ir subalansuotai prisidėti prie ES politinių prioritetų įgyvendinimo. Remiame žaliąjį kursą, kurį patvirtino išrinktoji Europos Komisijos pirmininkė Ursula von der Leyen ir kuris yra vienas pagrindinių pokyčius skatinančių veiksnių. Turime vienu metu veikti visais lygmenimis ir imtis dinamiškų veiksmų,

kad būtų sprendžiamos neatidėliotinos aplinkos, ekonominės ir socialinės problemos“, – sakė EESRK pirmininkas **Luca Jahier**.

EESRK pabrėžė, kad dėl permainų masto ir spartos reikia nedelsiant imtis veiksmų keturiose srityse: klimato kaitos, skaitmeninimo, teisinės valstybės ir globalizacijos. Komitetas taip pat pažymėjo, kad itin reikalinga nauja ES valdymo struktūra ir naujos taisyklės bei priemonės ES politikai apibrėžti ir įgyvendinti. Visų pirma, siekiant skatinti didesnę demokratinę atskaitomybę, būtina stiprinti Europos Parlamento vaidmenį. EESRK yra pasirengęs aktyviai prisidėti prie konferencijos dėl Europos ateities, kurią 2020 m. surengti pasiūlė U. von der Leyen.

„Geostrateginė ir istorinė klaida“

EESRK kritikuoja Tarybos sprendimą nepraradėti stojimo derybų su Šiaurės Makedonija ir Albanija

EESRK labai nusivylęs spalio 17–18 d. Europos Vadovų Taryboje priimtu ES vadovų sprendimu vėl atidėti stojimo derybas su Šiaurės Makedonija ir Albanija.

EESRK pirmininko **Lucos Jahier** nuomone, „*jau antrą kartą priimtas klaidingas sprendimas ir pažado sulaužymas menkina Europos patikimumą*“. EESRK rezoliuciją pavadino „*tyliu įsipareigojimu solidarumui*“.

Komitetas savo rezoliucijoje sprendimą nepraradėti derybų pavadino **geostrategine ir istorine klaida**. „*ES neturi ignoruoti fakto, kad kiti pasauliniai veikėjai skleidžia sparnus ir*

tampa aktyvesni regione“, – pabrėžė L. Jahier.

„*Europa yra viltis Vakarų Balkanams, ypač jaunimui*“, – teigė EESRK Išorės santykių skyriaus pirmininkė **Dilyana Slavova** ir paragino narius plėtrą laikyti suvienijimu.

7-ojo Vakarų Balkanų pilietinės visuomenės forumo deklaracijoje pakartota nuostata, kad plėtra paskleistų demokratines vertybes ir teisinius standartus Vakarų Balkanuose. Nariai perspėjo, kad derybų pradžia būtų svarbus signalas visuomenei ir jo nereikėtų nuvertinti.

Bendras kredo: „*Turime tesėti savo pažadą ir suteikti žmonėms viltį.*“ (dgf)

Kultūra gali padėti sustiprinti ES

EESRK spalio mėn. plenarinėje sesijoje vyko diskusija tema *RenESansas - Europos kultūros vizija*.

Pradėdamas diskusiją EESRK pirmininkas **Luca Jahier** pasidžiaugė, kad Prancūzijos Prezidentas Emmanuel Macron pritarė jo iškeltai Europos renesanso idėjai. „*Turėtume nepamiršti, kad prieš tapdamas politine idėja mūsų žemynas buvo kultūros erdvė, o tokia erdvė negali būti vienalytė – jai klestėti padeda įvairovė ir dinamiškumas.*“

[Europos kultūros fondo](#) direktorius **Andre Wilkens** pabrėžė, kad kultūra gali būti pasinaudota netinkamai siekiant supriešinti bendruomenes ir tokiu būdu sukelti pavojų Europos integracijai. „*Nereikėtų nuvertinti kultūros galios daryti poveikį*“, – pritarė Europos Komisijos nario Tiboro Navracscio specialusis patarėjas **Pier Luigi Sacco** ir paaiškino, kaip kultūra galėtų lemti pokyčius, kurie

sumažintų piliečių nerimą dėl nežinios.

[Gėtės instituto Briuselyje](#) direktorė **Elke Kaschl Mohni** atkreipė dėmesį į kultūros vaidmenį išorės santykiams ir pabrėžė teisingumo ir žmonių tarpusavio ryšių svarbą. „*Kultūrinių ryšių tikslas – stiprinti pasitikėjimą ir supratimą*“, – pasakė ji. Galiausiai [Regionų festivalio](#) meno vadovas **Airan Berg** paaiškino, kaip kultūra ir menas galėtų padėti žmonėms išeiti iš komforto zonos.

L. Jahier baigdamas diskusiją pabrėžė, kad kultūra turėtų būti vienas iš politikos formavimo prioritetų, ir pasiūlė EESRK įsteigti naują organą, kuris spręstų su kultūra susijusius klausimus. (sma)

EESRK ragina imtis iniciatyvų pasinaudoti didžiulėmis mėlynosios bioekonomikos augimo galimybėmis

Mėlynosios bioekonomikos potencialas ES vis dar neišnaudotas. Todėl EESRK rekomenduoja į Europos masto bandomuosius projektus įtraukti vietas suinteresuotuosius subjektus ir mokslo bendruomenę.

ES Tarybai pirmininkaujančios Suomijos prašymu EESRK parengė tiriamąją nuomonę „*Mėlynoji bioekonomika*“, kuri skirta tausiu atsinaujinančiųjų vandens išteklių naudojimui grindžiamai ekonominei veiklai ir susijusioms žinioms. Nuomonė buvo priimta EESRK spalio mėn. plenarinėje sesijoje.

Pranešėjas **Simo Tiainen** paaiškino: „*Atkūrus jūrų, ežerų ir upių biologinę įvairovę, įmonėms atsivers naujų galimybių. Tam reikalingos technologinės inovacijos ir finansinė parama taikant tinkamas priemones.*“

Mėlynajai bioekonomikai ES bendradarbiavimo su Jungtinėmis Tautomis programoje turėtų būti skiriamas didžiausias dėmesys – ji turėtų tapti priemone Paryžiaus susitarimo klimato kaitos tikslams pasiekti. „Prireiks daug pastangų biologinei jūrų ir vidaus vandenų biologinei įvairovei atkurti ir jų CO₂ surinkimo galimybėms išnaudoti. Be to, taip galėsime sukurti kokybiškų darbo vietų kaimo, pakrančių ir salų vietovėse“, – baigdamas pasakė bendrapranešėjis **Henri Malosse**. (mr)

EESRK siūlo įdiegti ES patikimų dirbtinio intelekto produktų sertifikavimo sistemą

EESRK mano, kad ES turėtų parengti patikimo dirbtinio intelekto (DI) sertifikata, kurį turėtų išduoti nepriklausoma įstaiga, patikrinusi, ar produktai atitinka pagrindinius reikalavimus, pavyzdžiui, atsparumo, saugos, taip pat išankstinio nusistatymo, diskriminacijos ar šališkumo nebuvimo. Pasiūlymas buvo pateiktas dviejose neseniai paskelbtose EESRK nuomonėse, kuriose vertinamos [Europos Komisijos DI etikos gairės](#).

EESRK mano, kad toks sertifikavimas labai padėtų didinti visuomenės pasitikėjimą dirbtiniu intelektu Europoje. Nors esama nuomonės, kad, norint užtikrinti žmonių pasitikėjimą dirbtinio intelekto prietaikomis, algoritmai turi būti paaiškinami žmonėms, tačiau reikia pripažinti, kad dirbtinio intelekto sistemos ir mašinų mokymasis yra tokie sudėtingi, kad net jas kuriantys žmonės iš tikrųjų nežino, koks bus jų darbo rezultatas, ir turi parengti bandymų priemones, skirtas

įvertinti, kur yra jų ribos.

EESRK siūlo bandymus patikėti nepriklausomai įstaigai – agentūrai, konsorciui ar kitam subjektui, kuris turi būti nustatytas, – kuri išbandytų sistemas išankstinio nusistatymo, diskriminacijos, šališkumo, atsparumo, tvirtumo ir ypač saugos atžvilgiu. Šiuo sertifikatu įmonės galėtų įrodyti, kad kuria saugias, patikimas ir europines vertybes bei standartus atitinkančias dirbtinio intelekto sistemas.

„Dirbtinio intelekto produktus galima palyginti su vaistais, – teigia Franca Salis-Madinier, EESRK [bendrosios nuomonės dėl Europos Komisijos komunikato](#) pranešėja. – Vaistai gali būti naudingi, bet ir pavojingi, todėl prieš patekdami į rinką, jie turi būti sertifikuoti. Gamintojai turi įrodyti, kad atliko pakankamai bandymų ir tyrimų siekdami užtikrinti, jog jų produktas yra naudingas. Tokį patį požiūrį reikėtų taikyti dirbtinio intelekto mašinoms.“

Be to, EESRK pažymėjo, kad būtina apibrėžti aiškias taisykles dėl atsakomybės. „Atsakomybė visada turi būti susijusi su fiziniu arba juridiniu asmeniu. Mašinos negali būti patrauktos atsakomybėn už nesėkmę“, – teigia Ulrich Samm, [EESRK nuomonės dėl DI gairių poveikio automobilių sektoriui](#) pranešėjas. Be to, EESRK mano, kad būtina prioritetine tvarka išnagrinėti dirbtinio intelekto sistemų draustumo klausimą. (dm)

EESRK teigimu, ES turėtų tapti blokų grandinės pasauline lydere

Blokų grandinės technologija yra pajėgi pakeisti mūsų visuomenę, tačiau tam būtinas teisinis aiškumas ir tikrumas, taigi, bendras ES požiūris. Tai yra pagrindinė spalio 30 d. priimtos EESRK nuomonės savo iniciatyva mintis. Be to, šioje nuomonėje Europos Komisija raginama pradėti išsamią blokų grandinės iniciatyvą, kad ES taptų pasauliniu autoritetu šioje srityje.

Šią technologiją galima taikyti daugelyje sektorių siekiant didesnio saugumo ir skaidrumo, ji netgi gali padėti siekti darnaus vystymosi tikslų (DVT). Tačiau, kaip EESRK pažymi savo nuomonėje, vis dar reikia išspręsti keletą problemų ir kuo skubiau suteikti aiškumo ir tikrumo ir apsaugoti privatumą.

Todėl EESRK ragina laikytis bendro ES požiūrio ir prašo Komisijos pradėti išsamią iniciatyvą dėmesį sutelkiant į DVT. Ši iniciatyva turėtų būti papildyta Europos veiksmų planu, kad ES galėtų tapti pasauliniu etalonu blokų grandinės klausimais.

Todėl pirmiausia reikia pašalinti teisinį netikrumą. Dabartinė teisinė sistema yra neaiški ir fragmentiška valstybių narių lygmeniu. Be to, itin svarbu apsaugoti privatumą, užtikrinti įvairių blokų grandinės technologijos platformų sąveikumą ir sumažinti sandorių išlaidas, kurios daugeliu atvejų yra nepakeliamai didelės. (dgf)

EESRK ragina parengti tokią BŽŪP, kuri padėtų užtikrinti kartų kaitą

ES, šalių vyriausybių ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimas ir partnerystė bus labai svarbūs ūkininkaujančių gyventojų kartų kaitai skatinti.

„Kartų kaita - tai problema, kuri susijusi ne tik su ES ūkininkų vidutinio amžiaus mažinimu. Iš esmės, tai visos strategijos permąstymo klausimas, kad jaunesni žmonės rinktųsi ūkininko profesiją ir taip atgaivintų kaimo vietas“, - pabrėžė spalio mėn. EESRK plenarinėje sesijoje priimtos EESRK nuomonės šia tema pranešėja Piroska Kállay.

Bendrapranešėjis John Bryan teigė: „Būtinas didesnis BŽŪP priemonių, nacionalinių teisės sistemų ir mokesčių politikos suderinamumas, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas valdų perdavimui.“

Didžiausią susirūpinimą ES jauniems ūkininkams kelia ūkio pajamos, biurokratija, nesąžininga konkurencija, finansavimas, galimybės naudotis žeme ir praktinių žinių perdavimo metodais, tokių pagrindinių paslaugų kaip plačiajuostis ryšys trūkumas ir socialinė izoliacija. Sėkmingas kartų kaitos įgyvendinimas yra ne tik vienas svarbiausių mūsų laikmečio iššūkių, bet ir galimybė.

Todėl labai svarbu į visus šiuos klausimus atsivėlgti 2021-2027 m. BŽŪP biudžete, kad būtų patenkinti finansavimo reikalavimai svariai paramai suteikti. Šiuo tikslu EESRK siūlo mažiausiai 2 proc. BŽŪP biudžeto (I ir II ramsčiai) skirti jauniems ūkininkams remti. (mr)

Europos semestras: 2020 metais dėmesį reikia sutelkti į tvarų ir integracinį augimą

EESRK pažymi, kad 2020 m. koordinuojant valstybių narių ekonomikos politiką labai svarbu išvengti recesijos rizikos ir ES ekonomiką nukreipti tvaraus ir integracinio augimo keliu. Tam būtinos didesnės pastangos vykdyti reformas, investicijas, makroekonominio disbalanso procedūros (MDP) laikymasis, taip pat labiau struktūruotas pilietinės visuomenės dalyvavimas Europos semestro procese.

Trijuose neseniai priimtuose dokumentuose EESRK palankiai įvertino tolesnį Europos semestro plėtojimą 2019 m., kaip antai naujai sutelktą dėmesį į investicijas ir suteiktą didesnę svarbą socialiniams ir aplinkos tikslams. Tačiau jis taip pat reikalavo atlikti papildomų pakeitimų, kurie patobulintų semestrą, sušvelnintų esamą riziką ir padidintų ES ir euro zonos šalių ekonomikos

atsparumą ir augimo potencialą.

EESRK nuomone, labai svarbu, kad fiskalinė politika papildytų Europos Centrinio Banko skatinamą pinigų politiką šiuo tikslu laikantis pozityvios bendros fiskalinės krypties euro zonoje ir fiskalinės drausmės principų.

Be to, Europos semestro cikle reikėtų numatyti kitas svarbias priemones, kurias:

- *įgyvendinant labai tikslingas investavimo strategijas skatintų veiksmingas struktūrines reformas;*
- *padėtų užtikrinti, kad tiek pat dėmesio būtų skiriama socialiniams, aplinkos, makroekonominiais ir fiskaliniams tikslams;*
- *skatintų papildomas viešąsias ir privačiąsias investicijas;*
- *padėtų spręsti nepakankamos valstybių narių atitikties MDP klausimą.*

Galiausiai EESRK ragina užtikrinti aktyvesnę pilietinės visuomenės dalyvavimą Europos ir nacionaliniu lygmeniu, taip pat visais Europos semestro etapais. Tai paskatintų prisiimti tvirtesnius įsipareigojimus ir atsakomybę už reformas nacionaliniu lygmeniu, taigi, veiksmingesnę ir tvaresnę vykdymą. Todėl Komitetas rekomenduoja jam globojant kiekvienoje valstybėje narėje ir ES lygmeniu kartą per metus rengti konsultacijas su pilietine visuomene.

Kitam Europos semestro ciklui skirtą savo politinį indėlį Komitetas pateikė dviejose papildomose nuomonėse dėl [Metinės augimo apžvalgos](#) ir dėl [Rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos](#) ir [informaciniame pranešime](#) dėl vizitų į valstybes nares, susijusių su pilietinės visuomenės dalyvavimu Europos semestro procese. (jk)

Geležinkeliai turėtų būti sklandaus ir įtraukaus perėjimo į skaitmeninį amžių pavyzdys

Spalio mėnesį Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitete (EESRK) priimtoje nuomonėje savo iniciatyva Pramonės permainų konsultacinė komisija (CCMI) ragina užtikrinti [įtraukų sektorinį perėjimą prie skaitmenizuotos geležinkelių pramonės](#) ir siūlo įgyvendinti Komisijos iniciatyvą siekiant sutelkti reikalingus 100 mlrd. EUR investicijų.

„Norint paspartinti skaitmeninimą, svarbu taip pat paspartinti Europos geležinkelių eismo valdymo sistemos diegimą, - teigė pranešėjas Alberto Mazzola. - Geležinkeliai galėtų tapti Europos skaitmeninės tapatybės judumo aspekto pagrindu sukuriant reglamentavimo aplinką, kuri skatintų konkurenciją ir inovacijas.“

Techninės ir reglamentavimo sistemos kūrimas taip pat turėtų būti vienas svarbiausių darbotvarkės klausimų.

„Europos socialiniai partneriai turi pradėti dialogą, kad galėtų numatyti ir sušvelninti automatizavimo ir skaitmeninimo

poveikį ir taip užtikrinti teisingą perėjimą“, - pabrėžė bendrapranešėjis Guy Greivelding.

Be to, pereinant prie skaitmenizuotos geležinkelių sistemos svarbu atsižvelgti į saugumo aspektą ir imtis patikimų kibernetinio saugumo priemonių. Todėl EESRK rekomenduoja užtikrinti glaudesnę ES kibernetinio saugumo agentūros (ENISA) ir ES geležinkelių agentūros (ERA) bendradarbiavimą šiuo klausimu. (sma)

Grupių naujienos

[Verslas gali padėti užtikrinti tvarumą!](#)

parengė EESRK Darbdavių grupė

Tvarumas yra svarbus tiek verslui, tiek darbdaviams, kurie yra lemiamas vystymosi veiksnys. Patikima ir tvirta ekonomika yra būtina darnaus vystymosi sąlyga. Turime ieškoti sprendimų, kurie būtų ekonominiu, socialiniu ir aplinkosaugos požiūriu naudingi. Nors įvairūs suinteresuotieji subjektai tvarumą supranta labai panašiai, jų nuomonės dėl būdų jam pasiekti dažnai skiriasi.

Pateikiame keletą 2019 m. lapkričio 21 d. Barselonoje (Ispanija) vykusios diskusijos „Kaip verslas gali paskatinti tvarumą“ išvadų.

„Verslas nekelia jokių problemų tvarumui, jis - sprendimas“, - sakydamas sveikinimo kalbą teigė Darbdavių grupės pirmininkas Jacek Krawczyk. Jis

pažymėjo, kad verslas siūlo ir įgyvendina sprendimus tiek klimato, tiek aplinkosaugos srityse.

Pagrindinės diskusijos metu visų trijų EESRK grupių atstovai pateikė savo nuomonę dėl tvarumo. Diskusijos parodė, kad, nepaisant skirtingo darbdavių, darbuotojų ir aplinkosaugininkų požiūrio į tvarumą, yra nemažai sąlyčio taškų. „Konkurencija yra tvaraus vystymosi pagrindas. Konkurencijai būtina tinkama reglamentavimo aplinka, tačiau tikrai nereikalingas griežtesnis reglamentavimas“, - apibendrinama diskusiją pasakė Tellervo Kylä-Harakka-Ruonala.

Susitikimas vyko „MedaWeek“, kasmetinės konferencijos Viduržemio jūros regiono šalių ekonominei integracijai skatinti, metu. Darbdavių grupės nariai kreipėsi į naująjį Afrikos verslo plėtros forumą, ECOmeda aukščiausio lygio susitikimą, skirtą tvarumo klausimams, ir Viduržemio jūros šalių moterų verslininkų forumą. Per iškilmingą vakarienę Jacekui Krawczykui buvo įteiktas apdovanojimas už jo indėlį vystant Europos ir Viduržemio jūros regiono valstybių privatųjį sektorį. (lj)

[Tvarumas 2020 m. Europos Komisijos darbo programoje](#)

parengė EESRK Darbuotojų grupė

Skaitmeninimas, klimato kaita, demografija ir globalizacija yra keturi pagrindiniai naujosios Europos Parlamento ir Komisijos kadencijos politiniai prioritetai. Jiems įgyvendinti reikia naujo tvaraus pramonės modelio, kuris užtikrintų teisingą perėjimą prie žiedinės ir žaliosios ekonomikos. Ankstesnė patirtis (pvz., geltonųjų liemenių judėjimas) rodo, kad šios skubiai reikalingos priemonės nesulaukia visuomenės pritarimo, jei jomis neatsižvelgiama į darbuotojus ir jei visa našta tenka tik jiems.

Reikalinga bendra strategija, kuri suteiktų galių piliečiams ir darbuotojams, užtikrintų tvarumą ir apsaugotų pagrindines teises. Siekdama pažangos kuriant įtraukią ateitį, ES turi parengti teisiškai privalomas priemones, kuriomis suteikiant pagrindą pragyvenimą užtikrinančiam darbo užmokesčiui būtų užtikrintas minimalių pajamų lygis ir bendros nedarbo draudimo sistemos.

Šiuo tikslu socialinės investicijos (į sveikatą, švietimą, socialinę įtrauktį ir perėjimą prie žaliosios ekonomikos) neturėtų būti įtrauktos į Stabilumo ir augimo pakta taikant subalansuoto biudžeto taisyklę, užtikrinant tinkamą Europos socialinių teisių ramsčio plėtojimą ir įgyvendinimą bei viešųjų finansų tvarumą. Todėl pastangos tvarumo srityje visada privalo apimti socialinius, ekonominius ir aplinkos aspektus, o našta ir atsakomybė turi būti paskirstomos atitinkamai, ypač apmokestinimo klausimu. Socialinis dialogas, socialinių partnerių dalyvavimas formuojant politiką ir kolektyvinių derybų bei darbuotojų teisių laikymasis yra pagrindinės priemonės norint užtikrinti teisingą perėjimą nė vieno nepaliekant nuošalyje. (prp)

[Nauji pavyzdiniai visuomenės modeliai Europoje](#)

parengė EESRK grupė „Įvairovė Europa“

Išrinktajai Europos Komisijos pirmininkei prioritetu pasirinkus lyčių lygybę ir prasidedant ES direktyvos dėl tėvų ir prižiūrėtinųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros perkėlimo į nacionalinę teisę etapui, svarbu peržiūrėti lyčių lygybės, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, tėvystės, šiuolaikinių šeimų, prižiūrėtinųjų asmenų, pagalbos neįgaliems šeimoms nariams, senėjimo ir demografinių pokyčių sąveiką.

Norėdama įvertinti, kaip šie klausimai sąveikauja tarpusavyje, lapkričio 12 d. EESRK grupė „Įvairovė Europa“ surengė aukšto lygio konferenciją Nauji pavyzdiniai visuomenės modeliai Europoje, kurią vedė WDR / NDR studijos Briuselyje direktorius Ralph Sina.

Renginyje kalbėjo Europos lyčių lygybės instituto direktorė Virginija Langbakk, COFACE Europe prezidentė Annemie Drieskens, buvęs Europos LGBTIQ* šeimų asociacijos tinklo (NELFA) pirmininkas Dominique Boren.

Grupės „Įvairovė Europa“ pirmininkas Arno Metzler pasiūlė įsteigti Europos šeimų parlamentą, kuriame visi suinteresuotieji subjektai galėtų bendrauti ir keistis geriausia praktika.

Pranešėjų kalbas galite peržiūrėti [čia!](#)

Netrukus EESRK / kultūriniai renginiai

Fotografijų paroda ir filmas užbaigs EESRK 2019 m. kultūrinę veiklą

2019 m. EESRK kultūros programą užbaigs vieno didžiausių Kroatijos pramonės paveldo objektų fotografijų paroda ir provokuojantis filmas, kuriame svetima tampa įprasta.

Šiuo metu EESRK eksponuojama fotografijų paroda, susijusi su Komiteto darbu pramonės permainų srityje. Sisako miesto pramonės paveldas: praeitis ir dabartis - taip vadinasi Sisako miesto muziejaus ir jo nuotraukų galerijos „Siscia Obscura“ kuriojama paroda. Joje demonstruojamos garsių Kroatijos fotografų darytos šio miesto nuotraukos. Paroda, kurią organizavo EESRK Darbdavių grupė ir kurią lapkričio 27 d. oficialiai atidarė grupės pirmininkas, veiks 6-ojo aukšto fojė iki metų pabaigos.

2019 m. Tarptautinei žmonių su negalia diena pažymėti gruodžio 19 d. EESRK patalpose bus rodomas ne vieną tarptautinį apdovanojimą pelnęs nebylus trumpo metražo filmas *Downside Up!* apie tai, ką reiškia būti kitokiu. Su neįgaliaisiais aktoriais dirbančios Belgijos teatro kompanijos [Theatre Stap](#) meno vadovas ir pagrindinis filmo aktorius dalyvaus peržiūroje ir pasikeis nuomonėmis su publika diskusijose apie [Europos socialinių teisių ramstį](#) ir jo atitiktį [JT neįgalųjų teisių konvencijai](#). Filmo peržiūrą organizuoja EESRK Komunikacijos departamentas ir Lygių galimybių komitetas (COPEC). (ck)

Redaktorės:

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)
David Gippini Fournier (dgf)

Koordinatorė :

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Adresas :

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas
Jacques Delors pastatas, 99 Rue Belliard, B-1040
Briuselis, Belgija
Tel. +32 2 546 9476
E. paštas
eescinfo@eesc.europa.eu

Numerį rengė:

Anna Skulavikova (as)
Daniela Marangoni (dm)
David Gippini Fournier (dgf)
Isabelle Henin (ih)
Jasmin Kloetzing (jk)
Laura Lui (ll)
Leszek Jarosz (lj)
Marco Pezzani (mp)
Pablo Ribera Paya (prp)
Silvia M. Aumair (sma)

Gruodis 2019/12

11-2019

EESRK info leidžiamas devynis kartus per metus Komiteto plenarinių sesijų metu. EESRK info leidžiamas 23 kalbomis. EESRK info nėra oficiali EESRK veiklos ataskaita. Tokio pobūdžio dokumentai skelbiami Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba kituose Komiteto leidiniuose. Atgaminti leidžiama, jei daroma nuoroda į šaltinį - EESRK info - ir kopija nusiunčiama redaktoriui.